

Ivana Dumbović Žužić

Hrvatski školski muzej, Zagreb

UDK 069.12(497.521.2)

Primljeno: 12. 2. 2021.

Prihvaćeno: 5. 3. 2021.

Stručni članak

KROZ PEDAGOŠKU DJELATNOST HRVATSKOGA ŠKOLSKOG MUZEJA

Sažetak

Tijekom svojega djelovanja Hrvatski školski muzej posebnu pozornost pridaje pedagoškoj djelatnosti. Do 2004., kada je otvoreno radno mjesto muzejskoga pedagoga, pedagoške su programe izvodili kustosi. Zapošljavanjem muzejskoga pedagoga postupno se razvija i raste pedagoška djelatnost Muzeja. Muzej se otvara širokom krugu korisnika različitim muzejsko-pedagoškim aktivnostima, programima i suradnjama s različitim institucijama. Kao svoj zaštitni znak Muzej predstavlja svoje muzejske radionice – klasične (vezane uz stalni postav) i povremene (vezane uz tematske izložbe ili prigodne programe). Pedagoški rad naglo se mijenja 2020., suočen s pandemijom bolesti COVID-19 i razornim potresom u Zagrebu 22. ožujka. Uhodane pedagoške aktivnosti Muzeja preoblikuju se u “online” sadržaje u različitim oblicima na dostupnim virtualnim platformama – mrežnoj stranici Muzeja i društvenim mrežama.

Ključne riječi: *Hrvatski školski muzej (Zagreb)
muzejska pedagogija, pedagoški programi, muzejske radionice*

U proteklih 120 godina neprekidnoga djelovanja Hrvatski školski muzej bio je aktivan sudionik mnogih zbivanja vezanih uz povijest školstva i pedagogije u Hrvatskoj. Svojim brojnim raznovrsnim izložbama i svim drugim aktivnostima tijekom stoljetne povijesti to i dokazuje. U ovom slavljeničkom broju bacit ćemo pogled tek na dio naše muzejske pedagoške djelatnosti.

Hrvatski školski muzej jedini je specijalizirani muzej za povijest školstva i pedagogije u Hrvatskoj, a smješten je u Zagrebu. Već smo svojom djelatnošću jedinstveni i prepoznatljivi za javnost. Brojnost pedagoških programa, raznovrsnih aktivnosti i događanja našega muzeja privlači iz godine u godinu sve veći broj posjetitelja. Muzejske radionice i ostale pedagoške aktivnosti dovode izniman broj mlađe populacije

(predškolskoga i školskoga uzrasta) u sam Muzej. Pedagoškom djelatnošću Muzej pridonosi vidljivosti svoje muzejske građe kao važnoga dijela lokalne, nacionalne i europske kulturne baštine te razvoju novih kreativnih, obrazovnih i drugih sadržaja i usluga samostalno i/ili u suradnji s drugim ustanovama u Zagrebu i izvan njega.

Do 2004., kada je otvoreno radno mjesto muzejskoga pedagoga, pedagoške programe izvodili su kustosi Muzeja te su konkretna pedagoška zbivanja poput muzejskih radionica bila više izvanredna događanja. S novootvorenim radnim mjestom muzejskoga pedagoga pedagoška djelatnost Muzeja postupno se razvijala i rasla, kontinuirano nastojeći privući pozornost djece i mladih, upoznati ih s poviješću hrvatskoga školstva i školskim nasljeđem kao dijelom hrvatske kulturne baštine te im približiti vrijeme djetinjstva i školovanja njihovih predaka kroz neposredne sadržaje. U pedagoškim programima Hrvatskoga školskog muzeja sudjeluju djeca svih dobnih skupina, roditelji, odgojitelji, učitelji, osobe treće životne dobi, članovi udruga i posebnih odgojno-obrazovnih institucija i mnogi drugi. Najčešći su nam gosti učenici osnovnih škola iz cijele Hrvatske. Tijekom svake godine u programima Muzeja sudjelovalo je više od 6000 posjetitelja, a taj broj rastao je iz godine u godinu. Oblici suradnje Muzeja i odgojno-obrazovnih institucija su različiti: stručno vodstvo kroz stalni postav i tematske izložbe, muzejsko-pedagoške radionice, zajednički programi (izložbe odgojno-obrazovnih ustanova, gostujuće radionice, pokretne izložbe, predavanja i sl.). Mnoge su suradnje postale već tradicionalnima, poput one s Centrom za autizam, Centrom za odgoj i obrazovanje Dubrava, Centrom za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek", Osnovnom školom Poliklinike SUVAG. Primjera radi, izdvojit ćemo jednu od njih, suradnju s Centrom za autizam iz Zagreba. Ta suradnja ostvarivala se tijekom godina kroz gostujuću radionicu Centra u Školskome muzeju pod nazivom *Šarene slagalice prijateljstva* povodom obilježavanja Svjetskoga dana svjesnosti o autizmu, u organizaciji Muzeja i Centra za autizam Zagreb, s ciljem osvješćivanja javnosti (posebice djece i mladih) o sve većem problemu ovoga složenog poremećaja te poticanja pozitivnoga stava u društvu da bismo poboljšali kvalitetu života i omogućili dostojanstveniji životni stil autističnih osoba. U radionicu svake godine uključujemo učenike osnovne škole i djecu iz drugih odgojno-obrazovnih institucija. Voditelji radionice su djelatnici Centra za autizam iz Zagreba, a kao mentori učenicima i štićenici samoga Centra. Druženje

EMA 2011. izložba i radionice HŠM-a i Centra za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek"

Šarene slagalice prijateljstva, Centar za autizam

u Muzeju uvijek je slijedila i muzejska radionica u Centru za autizam, najčešće uoči ili na sam dan njihove završne svečanosti.

Muzej od 1996. povodom Međunarodnoga dana muzeja neprekidno sudjeluje i u Edukativnoj muzejskoj akciji Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskoga muzejskog društva, a bio je i voditelj akcije 1999. (*Od... do...*) i 2017. (*Tajne*). Ova akcija muzejskih

Što sam želio biti kad odrastem 2009. Mladen Kušec

pedagoga Hrvatske održava se u trajanju od mjesec dana, a sama završnica je 18. svibnja, na Međunarodni dan muzeja. Svaki od uključenih muzeja kreira i realizira svoj program na zadanu temu, a ona se u pravilu poklapa sa zajedničkom temom koju predlaže Međunarodni savjet za muzeje (*International Council of Museums – ICOM*). Tijekom dva desetljeća kroz Muzej su ostvarene mnoge različite teme, samostalno i/ili u suradnji s vanjskim suradnicima. Ne zaobilaze nas ni Noći muzeja, u kojima svake godine bilježimo lijepi broj posjetitelja, kao i neka nova i zanimljiva druženja tijekom njih.

U okviru pedagoške djelatnosti Muzej svake godine u suradnji s Veleposlanstvom Republike Češke i Veleposlanstvom Japana objavljuje natječaje za sudjelovanje djece i mladih na međunarodnim izložbama dječje umjetnosti i stvaralaštva u Češkoj (Lidice) i Japanu (Narita, Kanagawa, GOI i KAO). Međunarodne izložbe u Lidicama, Nariti, Kanagawi i Tokiju (KAO) posvećene su likovnom stvaralaštvu, a manifestacija GOI je međunarodni literarni natječaj za mlade (natječaj organiziraju GOI mirovna zaklada iz Japana i UNESCO). Posredujući, Muzej omogućava svojim krajnjim korisnicima (djeci i mladima) sudjelovanje na uglednim manifestacijama dječjega likovnog i literarnog stvaralaštva, razmjenu iskustava i mišljenja kroz umjetnost, a o njihovoj vještini i predanom radu mentora svjedoče svake godine pristigla brojna priznanja i medalje za najbolje učeničke radove. Krajem svake godine Muzej bi priredio svečanu dodjelu diploma i medalja u suradnji s veleposlanstvima Republike Češke i Japana.

Hrvatski školski muzej organizira i susrete učenika s poznatim osobama iz javnoga života pod nazivom *Što sam želio biti kad odrastem?*, na kojima učenici osnovnih i srednjih škola iz prve ruke čuju kako su poznati književnici, sportaši, političari, umjetnici i mnogi drugi došli do svojega zanimanja. Učenici imaju priliku doznati kakvo je bilo njihovo djetinjstvo, najdraže igre, koji su im bili omiljeni i ne toliko omiljeni nastavni predmeti, o školskim dilemama i problemima, školskim anegdotama i prvim ljubavima pa sve do današnjega zanimanja. Tijekom protekloga sad već desetljeća ugostili smo poznate iz različitih sfera. Spomenut ćemo neke od njih: Zvonimir Boban, Milan Bandić, Sanja Pilić, Ivica Kostelić, Gordana Subotičanec, Jacques Houdek...

Muzej nudi devet stalnih muzejsko-pedagoških radionica te pedagoške programe uz svaku studijsku izložbu Muzeja. Kako je izgledala i živjela nekadašnja pučka škola, posjetitelji lako mogu doznati sudjelovanjem u nekoj od naših radionica. Svaka od njih priča je za sebe. U igri i druženju doznaju što je to krasopis, kakva je bila disciplina i što je gombalište, zašto su lijepo vladanje i marljivost na prvome mjestu u školi. Radionice su se održavale u rekonstruiranoj učionici iz 19. stoljeća uz odijevanje školskih odora. Prilagođene su različitim dobnim skupinama – od predškolske pa sve do treće životne dobi. Pedagoške programe Muzej izvodi i izvan svojega prostora u obliku pokretnih izložbi, radionica, predavanja i dr. Gotovo svaku pokretnu izložbu pratila je i prikladna muzejska radionica. Tijekom godine Muzej nudi i prigodne radionice ručnoga rada povodom Božića, Uskrsa i poklada (maškare).

Muzejske radionice Hrvatskoga školskog muzeja tijekom godina su se nadograđivale, rasle te postale njegov svojevrsni zaštitni znak. Neke su vezane uz stalni postav, druge pak uz pojedine tematske izložbe ili nekadašnje nastavne predmete pučke škole.

Radionice Hrvatskoga školskog muzeja

Pišemo krasopisom

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: učenici 2. – 8. razreda osnovne škole, učenici srednje škole, odrasli.

Dramatizirana radionica *Pišemo krasopisom* vezana je uz obuku početnoga čitanja i pisanja – danas nastavnoga predmeta hrvatskoga jezika. U 19. stoljeću jedan od nastavnih predmeta niže pučke škole bio je i krasopis. Osim što je imao osnovni zadatak poučiti učenike različitim vrstama pisama (uspravnom, kružnom i kosom pismu), trebao je razvijati osjećaj za lijepo, poticati ih na urednost, mirnoću, strpljivost, čistoću i red. Krasopis je bio i svojevrsna priprema učenika za kasnije zahtjevnije zadatke i druge predmete kroz koje su se provlačili elementi krasopisa (ručni rad, risanje, geometrija, stručni predmeti i dr.). Na ovoj radionici korisnici usvajaju osnove krasopisa te rade na pripremljenom nastavnom listiću pod budnim okom “stroge” učiteljice iz 19. stoljeća. Učenici pišu perom i tintom uz obavezno odijevanje prigodne školske odjeće iz vremena nekadašnje pučke škole. Uče pravilno sjedenje, pravilno držanje pera te neposredno odlike lijepoga vladanja. Sama radionica pretpostavlja savladano početno čitanje i pisanje.

Ženski ručni rad – vezenje križićima

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: učenici 2. – 8. razreda osnovne škole, učenici srednje škole, odrasli.

Ženski ručni rad muzejska je radionica u kojoj možete naučiti nešto više o različitim tehnikama veza (vezenju križićima, lančanom bodu, ovijencu i dr.) rabljenim u završnim i pučkim školama 19. i 20. stoljeća. U 19. stoljeću djevojčice su u nižoj i višoj pučkoj školi, a poslije i u srednjoj školi, imale nastavni predmet ženski ručni rad. U 1. i 2. razredu niže pučke škole ženski ručni rad učili su i dječaci. Svatko je morao znati

kako prišiti gumbić na tkaninu, zakrpati čarapu ili izvesti motiv križićima jer su djeca naučeno trebala i praktično primjenjivati u životu. Na podlozi od domaćega platna vezli su se uzornici vezom križića različitih motiva: slova abecede, brojevi, motivi grančica, košarice, cvijeće, posude s cvijećem, različiti geometrijski motivi, vjenčići i dr. Isticala se pedagoška važnost ručnoga rada kao sredstva zornosti i izražavanja pomoću kojega se razvija marljivost, točnost, savjesnost, stvaralaštvo, smisao za lijepo.

Quilling

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: djeca predškolske dobi, niži i viši razredi osnovne škole, učenici srednje škole, odrasli.

Quilling je tehnika savijanja papira (filigran od papira) kojom nastaju različiti papirnatih ukrasi, a oni spojeni čine prava mala (ili velika) umjetnička djela. U 19. stoljeću u nižoj pučkoj školi djevojčice su imale nastavni predmet ženski ručni rad. Osim što su vezle, tkale i čipkale, izrađivale su i likovne predloške crtajući ili pak stvarajući ih od različitih materijala, među ostalim i od papira. Ovom zanimljivom i jednostavnom tehnikom u muzejskoj likovnoj radionici stvaramo mala umjetnička djela: čestitke za blagdan, uskrсна jaja, božićne kuglice, naslovne stranice bilježnica i štošta drugo. Igra papirnom potiče strpljivost, urednost i osjećaj za lijepo.

Kako se nekada jačalo u školama?

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: djeca predškolske dobi, niži i viši razredi osnovne škole (jedan razredni odjel), učenici srednje škole, odrasli.

Radionica tjelesnoga odgoja temelji se na igrama za mladež Jelice Belović-Bernadzikowska iz 1894. godine. Prvim školskim zakonom (*Zakon od 14. listopada 1874. ob ustroju pučkih škola i preparandija za pučko učiteljstvo u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji*) iz 1874. uvedena je i gimnastika kao obavezan predmet.

Tjelesni odgoj podiže radnu sposobnost, pruža rasonodu i aktivan odmor te izgrađuje moralne i estetske vrijednosti. Što su gombanje, gombaonica i gombalište sudionici saznaju kroz odabrane igre iz 19. stoljeća. Za svaku skupinu odabire se šest do sedam igara (*Lončić, Kako ti se mili tvoj susjed?, Hm?, Slijepi kaži put, Zagonetka, Čemu si zgodan?, Dama iz Pariza* i dr.) ovisno o uzrastu.

Kako se nekad jačalo u školama?

Stara matematika

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: učenici 5. – 8. razreda osnovne škole, učenici srednje škole, odrasli.

Muzejska radionica *Stara matematika* skraćeni je sat matematike prema udžbenicima iz 19. i 20. stoljeća koji se čuvaju u Muzeju. Radionica je dramatizirana i kostimirana. Piše se nalivperom i krasopisnim pismom, a rješavaju se odabrani zadaci iz Računice s dodatkom iz geometrijskoga oblikoslovlja za 4. i 5. razred nižih pučkih škola u Hrvatskoj i Slavoniji iz 1894. poznatoga učitelja i pedagoga Antuna Cuvaja. Rješavajući zadatke, učenici ujedno povezuju i poznavanje vremenskih prilika, običaja, uobičajenih radnji u poljodjelstvu i voćarstvu te svetkovanja blagdana.

Stara matematika

EMA 2011. - radionica u Muzeju

Geometrijska zabavica

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: djeca predškolske dobi, niži razredi osnovne škole.

Muzejska radionica *Geometrijska zabavica* donosi zabavicu u stvaranju prema nekadašnjem modelu igre za djecu predškolske dobi u zabavištima (dječjim vrtićima u 19. stoljeću). Dječji rad u zabavištu nosi ime “zabava”, a sredstva kojima se to postiže su “zabavice”. Pomoću zadanoga materijala sudionici stvaraju predmete ili oblike (slova, geometrijske likove i tijela) na kartonu od jednostavnoga materijala (štapićima i masom za modeliranje). Ova zabavica vezana je uz nastavni predmet matematike – geometrijsko oblikoslovlje.

Hlapićeva čizmica

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: učenici osnovne i srednje škole, odrasli.

“Djeca iz sirotišta i skloništa rijeko su imala mogućnost stjecanja više naobrazbe. Najčešće su nakon završetka niže pučke škole osposobljavana za praktična zanimanja koja su pružale šegrtske i strukovne škole. Što prije samostalno svoj kruh (za)služiti bilo je osnovno načelo u izobrazbi siročadi. Dječaci su svoj kruh nalazili kao šegrtri u raznim zanimanjima, a djevojčice kao sobarice, služavke i pjestinje” (iz kataloga izložbe *Kao Hlapić i Gita – siročad u Hrvatskoj potkraj XIX. i početkom XX. stoljeća* autorice Štefke Batinić).

U našem muzeju čuvaju se neke od učeničkih školskih radnji i zadaća koje su rješavali đaci tijekom obuke u šegrtskim školama. Jesu li bile teške ili pak posve lake, najbolje ćeš saznati iz prve ruke u našoj muzejskoj radionici! Mali i veliki posjetitelji mogu sudjelovati u posebnoj radionici ručnoga rada *Hlapićeva čizmica*. Uz priču učiteljice iz 19. stoljeća nastajat će čizmice. Kako i od čega, saznat ćete sudjelujući u toj radionici, a što ćete u njih staviti, to ovisi samo o vama!

Ilustriram slikovnicu

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: djeca predškolske dobi i učenici osnovne škole.

Ilustriram slikovnicu je literarno-likovna radionica u kojoj se sudionici mogu okušati kao ilustratori zanimljivih naslova dječje književnosti iz 19. i 20. stoljeća. Jedan od njih je i *Dječja čitanka o zdravlju* iz 1927., iz koje saznajemo što je zdravo, a što nije. Čitajući lijepe stihove namijenjene dobroj djeci, rišući stvaramo novo lice svake stranice.

Svijet enciklopedije u malom

Trajanje: 45 minuta.

Korisnici: djeca i odrasli.

Muzejska likovna radionica vezana uz dječju slikovnu enciklopediju stvaranu na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće *Bilderbuch für Kinder – Slikovnica za djecu* autora Friedricha Justina Bertucha. Otac slikovnice, europski intelektualac, Bertuch je stvorio dječju enciklopediju u 12 svezaka, na 1185 stranica i sa 6000 ilustracija, koja je djetetu na zoran način približavala svijet odraslih. Hrvatski školski muzej danas jedini u Hrvatskoj čuva sedam, gotovo cjelovitih, svezaka Bertuchove slikovne enciklopedije za djecu objavljene u Beču u izdavačkoj kući A. Pichlers Witwe & Sohn u prvom desetljeću 19. stoljeća. Sudionici radionice na osnovi ilustracija i opisa stvaraju svoj tematski suvenir – magnet inspiriran Bertuchovim slikovnim carstvom.

Posebni pedagoški programi Muzeja

Vrijeme zimskih i ljetnih školskih praznika izvrsna je prilika za neposredno učenje i zabavu u muzejskom okruženju. Inspirirani tom premisom, ponudili smo našim posjetiteljima dva nova pedagoška programa: *Zimsku čaroliju u Školskom* i ljetni program *Pod šatorom*.

Zimska čarolija u Školskom tjedni je program radionica tijekom zimskih školskih praznika. Obuhvaća različite likovne radionice i radionice ručnoga rada – *Čarobna šuma*, *Pahuljice padajte*,

Pod šatorom 2019.

Kučica za ptice, Snješko Snježić, Lutkica na dar. Navedene aktivnosti omogućavaju djeci razvoj svih osjetila, poticanje samopouzdanja i usmjeravanje pažnje. Neki od ciljeva programa su poticanje i razvijanje stvaralačkoga mišljenja i izražavanja, razvijanje osjećaja za lijepo, vježbanje i razvijanje fine motorike, vježbanje urednosti i strpljivosti. Program je namijenjen djeci u dobi od 7 do 12 godina. Tijekom tjednoga programa održavalo se pet planiranih radionica.

U vrijeme ljetnih praznika Hrvatski školski muzej pozivao je djecu u dobi od 7 do 12 godina na igru i razbibrigu kroz tjedni program zabavnih i poučnih aktivnosti (radionica) za djecu neobična naziva – *Pod šatorom*. O lepršavosti i zaigranosti govori i tjedni muzejski meni: ponedjeljkom *Nered u muzeju*, utorkom *Istražujemo... svijet prirode, Vodena srijeda, Vuneni četvrtak* i za kraj *Šašavi petak* s radionicama iznenađenja. Djeca su svaki dan mogla birati međuigru (*Bilo jednom davno* – čitanje omiljenoga dječjeg štiva ili *Kako se nekada jačalo u školi* – igre za dječake i djevojčice iz vremena pučke škole). Na naše oduševljenje, programi su naišli na plodno tlo i privukli novu publiku.

Nakon 22. ožujka 2020. godine...

Pandemija uzrokovana bolešću COVID-19 i razorni potres u Zagrebu privremeno su zatvorili vrata Hrvatskoga školskog muzeja kao i mnogih drugih kulturnih institucija. Iako je Muzej fizički zatvorio svoja vrata zbog nastalih oštećenja na samoj zgradi, svoje aktivnosti nastavlja na *online* platformama da bi održavao prijeko potreban kontakt s publikom.

Pred nama muzealcima novi je izazov – kako pretočiti pedagošku djelatnost u virtualni svijet? Odakle krenuti? Hrvatski školski muzej osebujan je sam po sebi, zanimljiv svim uzrastima. Svaki posjet našem stalnom postavu uključivao je i neku od naših već uigranih muzejskih radionica u kojima bi posjetitelji uronili u svijet nekadašnje pučke škole i iz prve ruke doznali kako je bilo biti njezin đak. Muzej je tijekom 15 godina već uhodano ostvarivao više od dvjestotinjak radionica godišnje te tristotinjak stručnih vodstava kroz stalni postav i povremene tematske izložbe. Svake godine gostovao je s radionicama u školama, knjižnicama, muzejima... Ovi su nas brojevi radovali, ali i obvezivali na osmišljavanje novih programa. Preko noći naša su svakodnevna druženja naprasno prekinuta. Utihnuli su hodnici Učiteljskoga doma, nekad ispunjeni dječjim žamorom i veseljem. Nema vremena za žalovanje, vrijeme nemilosrdno teče. Okrenuli smo se “novom normalnom” promišljajući o novim načinima kako doprijeti do publike i nastaviti niz.

Program smo, naravno, morali prilagoditi novonastalim okolnostima. Većina naše publike ne boravi više u školi, nego je zbog epidemije i prirodnih katastrofa (potresa) primorana na *online* nastavu. Virtualan svijet djeci i mladima nije stran, sve više vremena provode istražujući i igrajući se na internetu. Ideja je bila približiti muzejski svijet Školskoga video radionicama, koje smo smjestili na naš novootvoreni *YouTube* kanal, i edukativnim igrama nastalim pomoću dostupnih besplatnih web alata. U novom radnom okružju (kućnoj radinosti) nastale su muzejske radionice, nove i stare u novom ruhu – videoizdanju: *Gricko, Plavi planet, Geometrijska zabavica, Čarolija quillinga,*

Vezenje križićem, Crtice iz domaćinstva – držanje tijela, Pravilno sjedenje u 19. stoljeću – učionica Školskog, Božićni quilling, Hlapićeva božićna čizmica, Maske od recikliranog materijala – Poklade 2021. Priredili smo i male virtualne izložbe dječjega likovnog stvaralaštva – odabranih radova za slanje na međunarodne manifestacije u Kanagawi (Japan) i Lidicama (Češka). Svoj rad redovito bilježimo i na muzejskom blogu, na kojem se promišljaju mnoge teme te se može pronaći za svakoga ponešto.

Svečana dodjela nagrada i diploma,
Češka i Japan 2019.

Unatoč neprilikama koje su zadesile Muzej, pokušavamo odolijevati boljkama “novoga normalnog” vremena i biti prisutni onoliko koliko možemo. Gledajući u prošlost i godine iza nas, teško je razmišljati o proslavi naših 120 godina postojanja. Nismo ju ovako zamišljali. Budućnost je postala nepoznanica od koje strepimo. Ostaje nam nada, pedagoški optimizam u nama da ćemo se uskoro vratiti u svoj Hrvatski učiteljski dom i ponovno otvoriti naša muzejska vrata.

Ivana Dumbović Žužić, Zagreb

AN OVERVIEW OF EDUCATIONAL ACTIVITIES OF THE CROATIAN SCHOOL MUSEUM

Summary

In its activities, the Croatian School Museum has particularly focused on educational activities. Until 2004 when the Museum employed a museum educator, educational programs had been delivered by curators. After such museum educator was employed, the museum's educational activities gradually began to develop and grow. The Museum opened its doors to a wide range of customers with different museum/educational activities, programs and collaborations with different institutions. As one of its trademarks, the museum presents its museum workshops – standard ones (concerning the permanent exhibition) and periodical ones (concerning dedicated exhibitions or specific programs). In 2020, faced with the COVID-19 pandemic and the devastating earthquake in Zagreb of 22 March, the Museum's educational activities suddenly changed. Its well-established educational services were transformed into different forms of online content available on virtual platforms – the museum's website and across social media.

Key words: Croatian School Museum (Zagreb)

Museum education, educational programs, museum workshops